

Kartlegging, forvaltning og formidling av dybde data

Kartverket er Norges offisielle sjøkartmyndighet. Som offisiell sjøkartmyndighet skal vi sikre trygg og effektiv ferdsel på sjøen. Kartverket ønsker derfor tilgang til alle dybde data som kan ha betydning for sikker ferdsel.

Forvaltning av data i henhold til dagens graderingsregime

Forvaltning av dybde data vil være begrenset av det til enhver tid gjeldende graderingsregime. Gjeldende graderingsregime er nedfelt i «Lov om informasjon om bestemt angitte områder, skjermingsverdige objekter og bunnforhold» (<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2017-06-21-88>). Gjeldende graderingsregime legger begrensninger på hvilken informasjon om dybdeforhold som kan samles inn, lagres, brukes og deles. Informasjon om bunnforhold graderes i dag etter hvilke skadefølger det antas kompromittering av denne informasjonen vil kunne gi. Fra territorialgrensen og inn til norskekysten er dybde data med tettere oppløsning enn 50 meter mellom punktene gradert KONFIDENSIELT eller høyere etter sikkerhetsloven.

I loven understrekes det at: «*Det er forbudt å gjøre opptak av eller på annen måte bruke informasjon om bestemt angitte bunnforhold innenfor territorialfarvannet dersom det i noen grad kan ha skadefølger for rikets selvstendighet og sikkerhet og andre vitale nasjonale sikkerhetsinteresser om informasjonen blir kjent for uvedkommende.*» Med informasjon om bunnforhold menes multistråle ekkolodd-data, sidescan-data, magnetiske data, ledningsevne-data og andre datatyper som forteller noe om havbunnens fysiske egenskaper.

I loven påpekes det at det i territorialfarvannet kun er den som har søkt og fått tillatelse til å foreta målinger, som kan gjøre dette. Retten til å bruke, lagre eller dele data fra slik måling følger normalt av tillatelsen til å foreta selve målingen. Målinger, og etterfølgende bruk, foretatt av forskningsinstitusjoner, etater, organ, eller private foretak uten slik tillatelse anses som brudd på gjeldende regelverk.

Søknadsordning

Normal prosedyre er at private rettssubjekter som har behov for slike data inngir søknad til Kartverket, som igjen søker Forsvaret v/Forsvarets Operative Hovedkontor om avgradering på deres vegne. Forsvaret har fastsatt egne retningslinjer for henvendelser om avgradering og utlevering av dybde data, som følger reglene for avgradering i sikkerhetsloven med forskrifter. Som hovedregel godkjenner Forsvaret søknader dersom dataene er begrenset til mindre sjøområder, ikke er innenfor forbudsområder fastsatt i forskrift 30. august 2010 om militære forbudsområder innen Sjøforsvaret, ikke på annen måte anses særlig sensitiv, og som skal brukes til samfunnsnyttige formål eller næringsutvikling. Forsvaret setter vilkår i forbindelse med et samtykke til utlevering.

Søknader sendes til Kartverket på e-post sjodata@kartverket.no. Dette gjelder både søknad om avgradering av eksisterende data samt søknad om tillatelse til å samle inn nye data i norsk territorialfarvann.

Nasjonal dybdeedataforvalter

Ut fra erfaring ser vi at ikke alle dybdeedata blir oversendt Kartverket slik at de kommer til nytte. Kartverket etablere seg i rollen som nasjonal dybdeedataforvalter for å koordinere innsamling og tilgjengeliggjøring av dybdeedata i norske hav og kystområder. Med bakgrunn i offentlighetsloven vil Kartverket gjøre data og avledede produkter tilgjengelig til alle som kan ha nytte av dette. Tilgang gis gjennom geonorge.no og gjennom dybdeedata.no (lanseres desember 2019).

Dybdeedata som Kartverket samler inn brukes også til andre formål som for eksempel kystoneplanlegging og fiskeriforvaltning. Kartverket vil øke kunnskap om struktur, virkemåte og tilstand til det marine økosystemet ved å sikre gjenbruk av alle innsamlede dybdeedata til nytte for samfunnet. Dette betyr at vi forvalter dybdeedata slik at data ikke går tapt og at vi holder en oversikt over hvilke målinger som er utført. Denne kunnskapen vil danne grunnlaget for sikker og bærekraftig aktivitet i norske hav og kystområder.

På denne bakgrunn oppfordrer vi til at alle dybdeedata som er samlet inn i norsk territorialfarvann blir avlevert til Kartverket. Data leveres i henhold til teknisk kravspesifikasjon gitt under godkjenningsordning for sjøkartlegging (<https://www.kartverket.no/geodataarbeid/Standarder/Standard-for-sjokartlegging/>). Skulle ikke leveranse i henhold til spesifisering være mulig, kan andre typer leveranse avtales, og vi vil om nødvendig bistå med dette.

Sertifisering og leverandørklarering

Kartverket opprettet en frivillig godkjenningsordning for sjømåling i 2016, etter å ha utarbeidet en standard for sjømåling. Så langt er to firma blitt sertifisert.

Sertifiserte firma bidrar til bedre kapasitet og fleksibilitet for sjømåling av norske farvann. Sertifiserte firma har i tillegg mulighet for å bli leverandørklarert.

Sjømålingsstandarder skal sikre at de hydrografiske dataene som samles inn av eksterne har samme kvalitet, eller bedre, enn det Kartverket selv kartlegger.

Les mer om ordningen på <https://kartverket.no/geodataarbeid/Standarder/Standard-for-sjokartlegging/>